

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ
ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನುಡಿಸೊಬಗನ್ನು
ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಚೆನ್ನಡಿ'
ಅಂಕಣಕ್ಕೆ ನೀವೂ ಬರೆಯಬಹುದು.
ನಿಮ್ಮೂರಿನ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು
ಓದುಗರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಲೇಖನ
1000 ಪದಮಿತಿಯಲ್ಲಿ, ನುಡಿ ಅಥವಾ
ಯುನಿಕೋಡ್‌ನಲ್ಲಿರಲಿ.

ಇಮೇಲ್—

editorsu@sudha.co.in

ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು.

ನಂತರ ಎದುರಾದ

ಸೋದರತ್ತೆ, ಸೋದರ

ಮಾವನ ಬಾಯಲ್ಲೂ

ಇದೇ 'ಬಂದ್ರೇ... ಬಂದ್ರೇ'

ಎಂಬ ಪುನರುಕ್ತಿ! ಮನೆಯ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ
ಹೊರಬಂದು ಬಂದವರಿಗೆ 'ಬಂದ್ರೇ... ಬಂದ್ರೇ...'
ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳ ಹೋದಾಗ ಬಂದವರಿಗೆ ನಾವು
ಬಂದಿದ್ದೇ ತಪ್ಪಾಯಿತೇನೋ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆ
ಮೂಡುವುದರೊಳಗೆ, ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡ ಶಿವಳ್ಳಿ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ 'ಬಂದ್ರೇ' ಎಂಬ ಪದ,
'ನೀವು ಬಂದಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು
ಎಂಬ ಅರ್ಥ ನೀಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ
ನೀವು ಪ್ರೀತಿ ಇರಿಸಿ ಬಂದಿರಲ್ಲಾ' ಎಂದು ಹೇಳುವ
ಭಾವವೇ ಇಲ್ಲಿ 'ಬಂದ್ರೇ' ಆಗಿದೆಯೆಂದೂ ಅವರಿಗೆ
ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡರು.

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಹಿತ್ತಲ ಕಡೆಯ ಬಚ್ಚಲಿಗೆ
ಕರೆದೊಯ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ಹಂಡೇಲಿ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ
ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳಸಿ, ಮನೆಯೊಳಗೆ

ಕರೆದೊಯ್ದು. ಅಂದಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಶೃಂಗೇರಿ
ಭಾಗದ ಕನ್ನಡವೇನೂ ಧಾರವಾಡ ಸೀಮೆಯ
ಕನ್ನಡ, ಕುಂದಗನ್ನಡ ಅಥವಾ ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡದಷ್ಟು
ವಿಭಿನ್ನವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ
ರಾಗದಲ್ಲಿ ಕಿವಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಇವರು
ಶೃಂಗೇರಿ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಕೊಪ್ಪದ ಕಡೆಯವರು
ಎಂದು ಈ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡಿನ ಅರಿವಿದ್ದವರು
ತಕ್ಷಣ ಕಂಡುಹಿಡಿದುಬಿಡಬಹುದು.

'ಎಂತ್ರೀ ಎಂತಾತು?' ಎಂದರೆ ಅದು ಪಕ್ಕ
ಶೃಂಗೇರಿ ಶಿವಳ್ಳಿ ಭಾಷೆ! 'ಅದಲ್ಲದೆ?' ಎಂಬ
ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ಅದಲ್ಲದೆ' ಎಂಬ ಉತ್ತರ 'ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆ?'
ಹಾಗೂ 'ಅದು ಅಲ್ಲಿದೆ' ಎಂಬುದರ ಹೃಸ್ವ ರೂಪ.
'ಇದೆ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಶಬ್ದ ಮಲೆನಾಡ
ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ 'ಅದೆ' ಎಂದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವೆ
'ಎರು'ವಾಗಿದೆ. 'ಇತ್ತಿತ್ತಾಗೆ' ಎಲ್ ನೋಡಿದ್ದು
'ಗೋವಿಂದರು' ಕಾಟ' ಎಂದು ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ
ಒಳಗಿನಿಂದ ಗೊಣಗಿಕೊಂಡಾಗ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ
'ಗೋವಿಂದರು' ಎಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಜಾತಿಯ
ಇರುವೆಯಾದ 'ಗೊದ್ದು' ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದೆ.
ಸಕಲ ಚರಾಚರಗಳಲ್ಲೂ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವ
ನಮ್ಮ ಶೃಂಗೇರಿ ಭಾಗದ ಮಲೆನಾಡ ಮಂದಿ,
ಇರುವೆಯಲ್ಲೂ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ
ಅದನ್ನು 'ಗೋವಿಂದರು' ಎಂದಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ!
ಅದನ್ನು ಸಾಯಿಸದೇ ಗುಡಿಸಿ, ಮನೆಯಿಂದ
ಹೊರಹಾಕುತ್ತಾರೆ!

ಆಗ ಬೆಳಗಿನ ತಿಂಡಿ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು.

ಒಳಗಿಂದ ಬಂದ ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆ

'ಭೋಜನ ಶಾಲೇಲಿ, ತಿಂಡಿಗೆ

ಬಳ್ಳಿ ಹಾಕಿದಾರೆ. ಎಲ್ಲೂ

ತಿಂಡಿಗೆ' ಬರುಕಂತೆ' ಎಂಬ

ನಿಮಂತ್ರಣವನ್ನಿತ್ತರು.

'ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯ

ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನವೇ

ಈ ಭೋಜನ ಶಾಲೆ.

ಇದು ನಾಕು ಪಂಕ್ತಿ ಎಲೆ

ಹಾಕುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ

ಡೈನಿಂಗ್ ಹಾಲ್. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ

ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಅನ್ನ

ಸಂತರ್ಪಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಡೈನಿಂಗ್

ಹಾಲ್‌ನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ,

'ಬರುಕು' ಎಂಬುದು, ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ

ಶೃಂಗೇರಿ ಭಾಷೆಯ ತದ್ಭವ ರೂಪವೆಂದೂ 'ಬಳ್ಳಿ'

ಮನದ ಭಾಷೆಯ 'ಚೆನ್ನಡಿ'

'ನಾವಾಡುವ ನುಡಿಯೇ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ'

ಅಂತ ಅಣ್ಣಾವು ಹಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ, ನಮ್ಮ
ಮನೆಯ ನುಡಿ ನಮ್ಮ ಮನಸಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭಾಷೆಯ
ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಈ
'ಚೆನ್ನಡಿ' ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಲು

ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯ ಕನ್ನಡ ಧ್ವನಿ ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್

ಕೇಳಿ. ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಗಂಟೆಗೆ

ಈ ಸರಣಿಯ ಲೇಖನದ ಓದು ನಿಮ್ಮ

ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗಲಿದೆ.

ಎಂದರೆ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಎಂದೂ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ.
ಎಲ್ಲರೂ, ಸಾಲಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದ 'ಬಳ್ಳಿ' ಮುಂದೆ
ಚಕ್ಕುಲಾಟೆ ಹಾಕಿ ತಿಂಡಿಗೆ ಕೂತೆವು.

'ಅತ್ತೇ ತಿಂಡಿಗೆತ್ತೀ?' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗ,
'ಬರಿಯಕ್ಕಿ ದ್ವಾಸೆ', 'ಎಣ್ಣೆರೊಟ್ಟಿ', 'ಕಾಯಿ ಚಟ್ಟಿ'
'ಸಾಸುವೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಾಯನ', 'ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ
ಮುಳಕ' ಎಂದು ಉದ್ದದ ಪಟ್ಟಿ ನೀಡಿದರು.
'ಬರಿಯಕ್ಕಿ ದೋಸೆ' ಎಂದರೆ, ಮಲೆನಾಡಲ್ಲಿ
ಕರಾವಳಿಯ ನೀರು ದೋಸೆಗೆ ಬಳಸುವ ಪದ.
ತೆಳುವಾದ ಅಚ್ಚ ಬಿಳುಪಿನ ಈ ದೋಸೆಯನ್ನು
ಕಾಯಿ ಚಟ್ಟಿಯ ಜೊತೆಗೆ ತಿಂದರೆ ಬಲು ರುಚಿ.
ಹಾಗೆಯೇ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ, ಹಸಿ ಅಥವಾ
ಒಣಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಜೊತೆ ಕಲಸಿ, ಬಾಳೆ ಎಲೆ
ಮೇಲೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳಗೆ ತಟ್ಟಿ ನಂತರ ಕಾವಲಿಗೆ
ಹಾಕಿ, ರೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ
ಸುರಿದು ಬೇಯಿಸುವ ರುಚಿಯಾದ ರೊಟ್ಟಿಯೇ
ಎಣ್ಣೆ ರೊಟ್ಟಿ. ಜೋನಿ ಬೆಲ್ಲದ ಜೊತೆಗೆ ತಿನ್ನಲು
ಇದು ಬಲು ರುಚಿ. ನಮಗದು ಬಾಳೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಿ
ಹಾಕಿದ್ದ ಎಣ್ಣೆ ರೊಟ್ಟಿ, ಬಾಂಡ್ಲಿ ಮೇಲೆ ತಟ್ಟಿದರೆ
'ಬಾಂಡ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ'.

ಕಾಡು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಗೊರಟಿನ ಸಮೇತ
ಮೊಸರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಮಾಡುವ ಮೊಸರು ಬಜ್ಜಿಗೆ
'ಸಾಸುವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಸುವೆ ಎಂದರೆ
ಬಾಯಿಗೆ ಹೋಳು ಸಿಗುವ ಮೊಸರಿನ ಪದಾರ್ಥ.
ಹೋಳು ಸಿಗದಂತೆ ಪೂರ್ಣ ರುಬ್ಬಿ ಹಾಕಿದ್ದೆ ಅದು
'ಬಜ್ಜಿ'. ಸಾಸುವೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಾಯನ ಎಂದರೆ,
ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ಸೀಸನ್‌ನಲ್ಲಿ

ಶೃಂಗೇರಿಯ ಜೀವತಂತು

ತುಂಗಾ ನದಿ

